

26 oktober 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van het Gezelschap van de Kruisvaarders van St. Jan.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 juni 2015. Op 30 juni 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam]., Vice-Kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam. Op 16 september 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen, vergezeld van zijn vertrouwenspersoon [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Nijssen. Namens het Bisdom is verschenen [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager verbleef in de periode 1947-1953 in [instelling] aan [adres] in [plaats]. Deze instelling stond onder leiding van de Kruisvaarders van St. Jan. Aangeklaagde was er destijds werkzaam als overste. Klager komt uit een gezin met 6 kinderen. Zij vader werkte in een [winkel] en deed veel vrijwilligerswerk voor de R.K. kerk en de R.K. voetbalvereniging. Hij gaf voetbaltrainingen en was scheidsrechter. Toen klager 5 jaar oud was brak de oorlog uit. Zijn vader zat in het verzet en is in december 1944 neergeschoten door de Sicherheitsdienst. Klager was erbij aanwezig dat zijn vader werd bediend en overleed. Hierna stond zijn moeder er alleen voor, wat haar zwaar viel. Drie kinderen verlieten om verschillende redenen het huis, zodat klager met zijn jongste zus en een jongere broer bij zijn moeder woonde. Als 11-jarige was klager erg opstandig. Op [datum] is hij voorlopig onder toezicht gesteld en op [datum] werd zijn

moeder van de voogdij ontheven. Op [datum] is hij naar het jongenshuis van de Kruisvaarders van St. Jan in [plaats] gebracht. Een jaar later dacht hij dat hij naar huis mocht. In plaats daarvan werd hij overgeplaatst naar een internaat in [plaats] dat ook onder leiding stond van de Kruisvaarders. Hij bezocht de R.K. [school] in [plaats].

Net als alle andere jongens moest klager regelmatig bij aangeklaagde 's avonds op kantoor komen om te praten. Na enige tijd moest klager bij aangeklaagde op schoot komen zitten. Dat is twee of drie keer gebeurd. Hij kan zich nog goed de vieze geur van tabak herinneren.

Toen klager ongeveer 12 jaar oud was gingen de jongens met vakantie op een boerderij. De jongens sliepen in een legertent, aangeklaagde sliep apart in een witte tent. Op een ochtend werd klager door aangeklaagde heel vroeg wakker gemaakt, hij zou herrie hebben gemaakt en zou hiervoor gestraft worden. Hij moest mee naar de tent van aangeklaagde. Daar moest hij zijn pyjama uittrekken en op zijn knieën gaan zitten en ondertussen een aantal boeken met zijn armen omhoog houden. Achter zich hoorde klager rare, ook hijgende, geluiden van aangeklaagde. Daarna moest klager voor de tent van aangeklaagde proberen deze minstens tien keer optillen waarbij de nek van klager tussen de benen van aangeklaagde zat. Aangeklaagde was niet ontkleed. Omdat aangeklaagde veel te zwaar was, resulteerde dit in een soort rijdende bewegingen tussen diens benen. Op enig moment voelde klager nattigheid in zijn nek, doordat aangeklaagde, na klager later begreep, in klagers nek was klaargekomen. Dit heeft eenmaal plaatsgevonden.

Terug in het tehuis deed aangeklaagde alsof er niets gebeurd was. Aangeklaagde was niet lang in het tehuis. Hij werd vervangen door overste [naam] aan wie klager goede herinneringen bewaart.

Klager is tijdens zijn verblijf in dit huis ook door een andere broeder seksueel misbruikt (klacht 2015W1401 (I)).

2.2. Klager is gezakt voor zijn eindexamen ULO, terwijl hij in de periode daarvoor wel goed kon leren en tot de besten van de klas behoorde. Daarna is hij in een pleeggezin in [plaats] geplaatst waar slecht voor hem werd gezorgd. Klager werkte toen bij [bedrijf] in [plaats] en ging vaak naar zijn zus en zwager die ook in [plaats] woonden. Hij was blij toen hij in [jaar] werd opgeroepen voor militaire dienst. Na zijn dienstitijd is hij in [jaar] getrouwd. Uit dit huwelijk is een zoon geboren. Het huwelijk heeft 5 jaar stand gehouden omdat klager naar zijn zeggen geen liefde heeft kunnen geven en daardoor zijn echtgenote ook niet kon bevredigen. Hierna heeft klager een tijd bij zijn moeder gewoond. In [jaar] is hij gehuwd met zijn huidige echtgenote, uit dit huwelijk zijn twee dochters geboren. Klager heeft altijd hard gewerkt als administratief medewerker. In februari 1987 kreeg klager een burn-out. In mei 1987 is klager met ernstig depressieve klachten, gepaard gaand met huilbuien, prikkelbaarheid, opvliegendheid en woede-aanvallen verwezen naar het Riagg. Hij heeft tot en met november 1988 een keer per week een gesprek gehad met een psychiater. Hij is toen voor 100% arbeidsongeschikt verklaard. In september 1989 is klager voor zichzelf begonnen maar door drukte en weinig goed personeel werkte hij weer te hard, zodat hij in januari 1992 weer een burn-out kreeg en weer bij het Riagg terecht kwam. Sinds die tijd heeft klager niet meer gewerkt, waardoor hij ook minder pensioen heeft opgebouwd dan normaal het geval is. Klager ziet het harde werken als wegloupedrag.

In 2004 heeft klager een seksuoloog bezocht in verband met klachten op seksueel gebied. Er waren al langere tijd relatieproblemen tussen klager en zijn echtgenote. Sindsdien heeft hij geen seksuele relatie meer met zijn vrouw. In september 2010 is klager weer bij het Riagg geweest in verband met stemmingsproblemen. Psychiatrisch onderzoek wees uit dat er sprake was van PTSS. Klager heeft een succesvolle EMDR behandeling gehad. De relatieproblemen met zijn echtgenote bleven.

Voordat het misbruik in de publiciteit kwam heeft klager er nooit met iemand over gesproken.

Klager is vanaf 2010 naarstig op zoek gegaan naar tijdgenoten die net als hij in [instelling] verbleven. Dat resulteerde onder meer in een telefoongesprek met een ander slachtoffer van aangeklaagde, die echter absoluut niet zijn verhaal op papier wilde zetten.

Klager is van mening dat hij zijn hele leven gevolgen heeft ondervonden van het seksueel misbruik en daar nog steeds de gevolgen van ondervindt. Het tonen van affectie, met name het aanraken, vindt hij heel moeilijk. Hij vindt het heel erg dat hij zijn kleinkind niet durft te knuffelen, waardoor zij aan haar moeder vroeg of opa wel van haar hield.

2.3. Klager beoogt met zijn klacht erkenning te krijgen van de gebeurtenissen wat belangrijk is voor de verwerking ervan. Hij beoogt verder bij te dragen aan een goede waarheidsvinding waarbij zijn verhaal mogelijke klachten van anderen kan ondersteunen. Hij vindt het belangrijk te laten weten wat zich heeft afgespeeld om in de toekomst iets dergelijks te voorkomen. Voor klager is het belangrijk dat (ook financieel) spijt wordt betuigd.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Namens de Bisschop heeft [naam] in zijn reactie gesteld dat de archieven geen informatie bevatten betreffende klager of aangeklaagde, zodat niet inhoudelijk kan worden gereageerd op het klaagschrift. Naast enkele kritische kanttekeningen bij het klaagschrift wordt medeleven betuigd en hem sterkte gewenst bij de verwerking van hetgeen hem is aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. De Klachtencommissie verwijst betreffende de ontvankelijkheid van de klacht, in verband met de hoedanigheid van de kerkelijke gezagsdrager die voor het handelen van aangeklaagde aansprakelijk zou zijn, naar hetgeen zij heeft overwogen in haar advies in de zaak met nummer 2010T115. Klager is dus in zoverre ontvankelijk in zijn klacht.

4.2. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.3. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure, met uitzondering van het door aangeklaagde op schoot nemen van klager. Deze handeling is, ook al was klager destijds 11 of 12 jaar oud, niet zonder meer concrete details aan te duiden als seksueel misbruik.

4.4. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van

deze aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor klager de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Haarlem-Amsterdam de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 oktober 2015 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, Mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en mr. M.P.P.M. Merx leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.